

aant EK

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 2730 3500 GS Utrecht

Stichting BOOR
Postbus 23058
3001 KB ROTTERDAM

T 088 669 6060
F 088 669 6050
www.onderwijsinspectie.nl

Contact

M. van Lookeren
Medewerker toezicht

T 088-6696316
m.vanlookeren@owinsp.nl

Onze referentie
5073288.02LB

Bijlage(n)
Definitief verslagbrief

Datum 20 juni 2017
Betreft Aanbieding definitief verslagbrief onderzoek EOA

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u de definitieve verslagbrief met de bevindingen van het onderzoek op de locatie EOA op Olympia College Rotterdam.

De inspectie gaat ervan uit dat u de betreffende vestiging de medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht op de hoogte stelt van dit verslag.

De definitieve verslagbrief zal niet door de inspectie op de website worden geplaatst.

Met vriendelijke groet,

i.o.

drs. W. van der Es
inspecteur van het onderwijs

BRIEF NAAR AANLEIDING VAN ONDERZOEK

Olympia College Rotterdam

Eerste Opvang Anderstaligen (EOA)

Plaats : Rotterdam
BRIN-nummer : 02LB-01
Datum onderzoek : 20 april 2017
Datum vaststelling : 20 juni 2017

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft besloten in de periode van 2014 – 2017 de afdelingen Eerste Opvang Anderstaligen te bezoeken. Dit zijn themaonderzoeken conform de Wet Onderwijstoezicht (WOT) artikel 15.

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 20 april 2017 een themaonderzoek uitgevoerd op de Internationale Schakelklas (ISK) van het Olympia College in Rotterdam. Dit om een beeld te vormen over de kwaliteit van het onderwijs op deze afdeling en over de naleving van wet- en regelgeving.

Het onderzoeksresultaat werd vastgesteld in een briefverslag.

Onderzoeksopzet

De inspectie baseert haar kwaliteitsoordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan een selectie van kwaliteitsindicatoren uit het toezichtkader voortgezet onderwijs 2013.

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Wij hebben relevante documenten van en over de school geanalyseerd.
- De schoolleiding heeft een korte presentatie van de IKS-afdeling gegeven.
- Schoolbezoek, waarbij een zeven lessen zijn bezocht.
- Er zijn gesprekken gevoerd met het management, leraren en zorgfunctionarissen.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de met de directie en de locatieleiding.
-

Opbouw rapportage

In hoofdstuk 2 beschrijven we de bevindingen uit het bezoek in de vorm van een algemeen beeld en een paragraaf waarin de bevindingen van de inspectie worden beschreven en toegelicht. Dit wordt gevolgd door een paragraaf met het kwaliteitsprofiel.

In hoofdstuk 3 staat de conclusie van het onderzoek.

2. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen uit ons onderzoek. Daarna volgt het kwaliteitsprofiel waarin de oordelen op de indicatoren staan.

2.1 Context en algemeen beeld

Context

Het Olympia College staat in het stadsdeel IJsselmonde en is een onderwijslocatie met leerwegondersteunend onderwijs en een afdeling voor praktijkonderwijs. Op de school zitten rond de 480 leerlingen. Sinds het schooljaar 2014-2015 heeft het Olympia College een internationale schakelklas in huis. In het schooljaar 2015-2016 worden op het Olympia nieuwkomers ingeschreven met een verwachte uitstroom richting speciaal onderwijs, praktijk onderwijs en vmbo met leerwegondersteuning. Van de zes groepen EOA (eerste opvang anderstaligen) zijn twee groepen ingericht voor analfabeten. Hiermee heeft het Olympia College sinds één schooljaar een nieuwe doelgroep van rond de 90 leerlingen in huis. De Eerste Opvang Anderstaligen is gehuisvest in een aparte vleugel van de school, maar maakt ook gebruik van (praktijk) lokalen. De lokalen zijn gelegen rondom een gemeenschappelijk 'plein'. De afdeling is sfeervol, ruim, ademt rust uit en het is een veilige thuishaven voor leerlingen die vaak al veel hebben meegemaakt. Dit geven leerlingen ook aan tijdens het gesprek met de inspectie. De school werkt nauw samen met het Rotterdams Vakcollege De Hef, maar binnen de school is ook een samenwerking gestart met het VSO cluster 2, want een aantal leerlingen volgt onderwijs bij het VSO.

De opleiding Eerste Opvang Anderstaligen is in principe voor twee jaar, maar kan langer of korter zijn afhankelijk van wat de leerlingen nodig hebben. In het onderwijsprogramma ligt de nadruk op Nederlands en kennismaking met de Nederlandse maatschappij. Het Olympia College heeft dit vertaald in een onderwijsprogramma dat aan deze eis voldoet. De school heeft een intensief lesprogramma Nederlands waar ook burgerschap, handvaardigheid/techniek en praktische vakken bij worden betrokken. Daarnaast krijgen de leerlingen rekenen, wiskunde en lichamelijke ontwikkeling.

Algemeen beeld

De EOA-afdeling van het Olympia College in Rotterdam is mede door de nog korte periode dat de afdeling werkt met deze doelgroep, een afdeling in ontwikkeling. Een ontwikkeling die snel gaat door de inzet van het team en ondersteund wordt door een helder vormgegeven kwaliteitszorgbeleid van de schoolleiding.

De inspectie heeft zowel tijdens de lessen als in de meer vrije momenten een prettige, veilige sfeer waargenomen. Leerlingen zijn ook zeer lovend over de grote betrokkenheid van docenten. "Leraren zijn heel lief, praten heel veel met je en letten op of het goed met je gaat", aldus een leerling.

Met name in de veilige schoolomgeving heeft het team samen met de schoolleiding, met succes veel geïnvesteerd. Maar gezien de kwetsbare doelgroep blijft dit een voortdurend aandachtspunt.

De lessen waar de inspectie is geweest waren van voldoende niveau. Daarbij valt een duidelijke structuur, veel activerende werkvormen en een grote betrokkenheid van docenten op. De afstemming op de verschillen tussen leerlingen heeft de inspectie onvoldoende gezien. Daar liggen kansen ook omdat elke leerling een zorgvuldig uitgedacht ontwikkelingsperspectief heeft dat als uitgangspunt kan dienen voor het onderwijs in de klas. De inspectie heeft echter wel gezien dat de link tussen de ontwikkelingsperspectieven, de leerlijnen en het handelingsgericht werken in ontwikkeling is en er veel belovend uitziet.

Met betrekking tot de leerresultaten en de sociale opbrengsten kan de inspectie geen uitspraken doen aangezien er een landelijke maat ontbreekt.

2.2 Kwaliteit van het onderwijs

Opbrengsten

De inspectie spreekt geen oordeel uit over de resultaten omdat daar geen landelijke maat voor is. De school houdt overzichten bij van het slagingspercentage, de uitstroom, doorstroom en uitstroom van leerlingen die extra onderwijstijd krijgen. De school heeft hier nog geen volledig beeld van en deze gegevens geven nog te weinig een objectief beeld of er uit de leerlingen wordt gehaald wat er in zit, of de doelen zijn gehaald en in hoeverre achterstanden zijn ingelopen. Over het succes van het vervolgtraject ontbreken de gegevens maar de school wil deze gegevens wel gaan gebruiken.

Het EOA van het Olympia College werkt met ontwikkelingsperspectieven waar in samenspraak met ouders voor elke leerling een uitstroomperspectief is bepaald aan de hand van toetsgegevens, en een intake met ook diverse toetsen. Op basis van de ontwikkelingsperspectieven en de prognoses worden de leerlingen ingedeeld in één van de vier niveaugroepen. Elke groep werkt met leerlijnen die gekoppeld zijn aan de uitstroomprofielen en ondersteund worden door methodes. Indien blijkt dat een leerling sneller door de leerstof gaat of dat het te moeilijk is kunnen ze in een andere groep geplaatst worden die meer aansluit.

De school heeft een start gemaakt met portfolio's. Het werken met portfolio's staat nog in de kinderschoenen maar biedt een mooie kans om de betrokkenheid van leerlingen te vergroten, meer in te spelen op de doelen die leerlingen zich zelf stellen en beter aan te laten sluiten bij de leerlijn die het best bij de leerling past.

De sociale opbrengsten zijn eveneens niet te beoordelen. Het aanbod van de school besteedt wel aandacht aan het aanleren van sociale en maatschappelijke competenties en vaardigheden en een kennismaking met de Nederlandse maatschappij. Wanneer er genormeerde instrumenten beschikbaar komen om sociale opbrengsten objectief te meten, is het raadzaam om hiervan gebruik te gaan maken.

Onderwijsleerproces

Tijdens de lessen heeft de inspectie betrokken en vakbekwame docenten aan het werk gezien die er in slagen een prettige, veilige sfeer te realiseren. Door veel verschillende en activerende werkvormen zijn leerlingen actief betrokken en doen goed mee tijdens de lessen. Het is zichtbaar dat ze het prettig op school vinden en willen leren. De inspectie heeft dit onderdeel als goed beoordeeld. De lessen verliepen ordelijk en bieden een duidelijke structuur aan leerlingen. Er ging over het algemeen geen tijd verloren aan organisatie en ordeverstoringen.

De uitleg was duidelijk. De lessen kunnen aan effectiviteit winnen door leerlingen zelf meer te betrekken. Docenten zijn vaak aan het woord en taal wordt niet altijd ondersteund door bijvoorbeeld interactie of het visueel en concreet maken van taal. Toch heeft de inspectie daar wel een paar mooie voorbeelden van gezien, maar de inspectie is van oordeel dat een duidelijk schoolbreed, voor alle vakken uitgedacht taalbeleid belangrijk is. Concrete afspraken zijn daarbij noodzakelijk. De NT2 scholingen die een aantal docenten volgt en de mooie voorbeelden die de inspectie heeft gezien kunnen hierbij aangrijpingspunten zijn.

Ondanks dat de lessen voldeden aan een basiskwaliteit waren er veel verschillen in werkwijze tussen docenten en liggen er kansen om van elkaar te leren en te komen tot meer eenduidigheid. Zo liggen er kansen om betere effectieve feedback te geven op het leerproces van de leerlingen door bijvoorbeeld naast het goede antwoord ook aan te geven wat er nodig is om een volgende stap te maken en of aan te geven waarom leerlingen een oefening of opdracht maken.

Te vaak heeft de inspectie een doelgerichte opbouw van de les gemist. Vooral een inhoudelijk doel van de les wordt niet gegeven en komt ook niet aan het einde van de les aan de orde. Het gaat er om dat leerlingen weten waaraan ze werken, wat ze gaan leren, waarom dat nuttig is en hoe de les er uit ziet.

Differentiatie heeft de inspectie bij de verwerking van de leerstof meestal gezien. Het ging dan vooral om het tempo, een extra opdracht of soms extra uitleg of aandacht. Bij de instructie was dit onvoldoende. De inspectie heeft vooral klassikale lessen gezien. Vaak waren er voldoende mogelijkheden aanwezig om het onderwijs af te stemmen op de grote verschillen die er zijn tussen de leerlingen, ook al zitten de leerlingen in een zelfde niveauklas. Om het onderwijsaanbod af te stemmen zijn inhoudelijke kennis van de ontwikkelingsperspectieven, de stappen die de leerlingen kunnen maken, de doelen die er zijn gesteld in combinatie met de leerstof, leerlijnen en een goede voorbereiding essentieel. Dit is op het Olympia College nog in ontwikkeling.

De school heeft na de eerste toetsing en indeling van Koers VO een intensieve intake waar leerlingen worden getoetst en bevraagd. Op basis van al die gegevens wordt een leerling in een groep geplaatst en een ontwikkelingsperspectief opgesteld.

De school maakt gebruik van landelijk genormeerde toetsen. De vorderingen van de leerlingen worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem. Toets- en observatiegegevens worden regelmatig geëvalueerd waarbij zorgfunctionarissen en de mentoren een belangrijke rol spelen.

Ook investeert de school veel in een netwerk buiten de school. Zo is er een groot aantal leerlingen, dertig procent, dat een voogd heeft via het Nidos; de jeugdbescherming voor vluchtelingen. De school vindt deze contacten van groot belang voor het welzijn en de ontwikkeling van de leerlingen. De school/ het zorgteam investeert veel tijd in allerlei praktische zaken bovendien is een groot aantal leerlingen getraumatiseerd en zijn er twee groepen met analfabeten waar nog weinig materiaal voor is ontwikkeld. Dit bij elkaar vraagt een enorme tijdsinvestering. Tijd die er niet altijd is. Gelukkig werken er op de school een aantal deskundige vrijwilligers die dit gat enigszins opvullen.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg is voldoende. De school slaagt er steeds beter in om de leeropbrengsten in kaart te brengen en daar ook doelen aan te verbinden. Hierover legt de school ook verantwoording af aan het bestuur en het samenwerkingsverband. Daarbij worden de doelen uit de ontwikkelingsperspectieven gebruikt en de toetsgegevens die in kaart worden gebracht. Dit kan verder uitgewerkt worden door ook gegevens per vak te verzamelen, daar doelen aan te verbinden en te volgen hoe leerlingen het doen in het vervolgonderwijs.

Vanuit het schoolplan worden jaarlijks werkplannen opgesteld waarin de schoolleiding met het team verbeteractiviteiten op neemt. De verbeterplannen worden jaarlijks geëvalueerd. Hierbij worden ook gegevens uit de veiligheidsmonitor gebruikt; de incidentenregistratie en lesobservatie. Met betrekking tot de lesobservaties liggen er kansen om dit nog structureel te doen en in overzichten aan te geven waar groeimogelijkheden voor het team liggen en waar het goed gaat. Dit ook om één didactische lijn binnen de school te waarborgen. Desalniettemin investeert de schoolleiding fors de scholing van docenten. Een groot aantal docenten volgt nu de NT2 cursus. Dat moet ook het woordenschat beleid op termijn ten goede komen.

Nalevingsaspecten

De EOA- afdeling van het Olympia College in Rotterdam voldoet aan de wettelijke eisen ten aanzien van schoolplan en schoolgids.

2.3 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel staan de indicatoren die bij dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige

waarderingskader voortgezet onderwijs. Sommige nummers zijn rood. Dit betekent dat zij tot het zogenaamde kernkader behoren.

De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (n.t.b.)

Wij hebben daarnaast onderzocht of de school voldoet aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften. Dit wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1	De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.					•
Kwaliteitsaspect 2. Sociale opbrengsten						
2.1	De sociale opbrengsten zijn van voldoende niveau.					•
Onderwijstijd		1	2	3	4	5
4.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•		
Schoolklimaat		1	2	3	4	5
5.1	De leraren bevorderen door hun handelen de verwerving van sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.			•		
5.4	De school ondersteunt de leerlingen en de ouders/verzorgers bij de keuzes tijdens de schoolloopbaan.			•		
Didactisch handelen		1	2	3	4	5
7.1	De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.		•			
7.2	De leraar geeft een begrijpelijke uitleg.			•		
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.				•	
7.4	De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.			•		
8.1	De leraren gebruiken bij de vormgeving van hun onderwijs de analyse van de prestaties van de leerlingen.			•		
8.2	De leraar stemt de instructie af op verschillen tussen leerlingen.		•			
8.3	De leraar stemt de verwerking af op verschillen tussen leerlingen.			•		
Ondersteuning en begeleiding		1	2	3	4	5
10.1	Het bevoegd gezag stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.			•		

10.2	De leerling ontvangt onderwijs zoals beschreven in het ontwikkelingsperspectief.			•		
10.3	De school stelt vast of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.			•		
11.2	De school zorgt voor een adequate overgang van zorgleerlingen naar andere scholen.			•		
11.3	De school bereidt de leerlingen en de ouders/verzorgers voor op de vervolgopleiding/arbeidsmarkt.			•		
11.4	School vervult haar rol in de zorgketen.			•		
Kwaliteitszorg						
		1	2	3	4	
12.1	De school evalueert systematisch de opbrengsten.			•		
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.			•		
13.1	De school evalueert systematisch het onderwijsproces.			•		
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.			•		
13.3	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.			•		
Nalevingsindicatoren						
				nee	Ja	
N1	Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de verplichte onderdelen (WVO, art. 24c en 24a).				•	
N2	Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de verplichte onderdelen (art. 24c en 24 WVO).				•	

3. CONCLUSIE

De inspectie beoordeelt de kwaliteitszorg en de kwaliteit van het onderwijsproces als voldoende. Een oordeel over de opbrengsten van EOA is nu nog niet mogelijk.